

ЗМІНИ ІНТЕРЕСУ ДО РІЗНИХ ВИДІВ ФІТНЕСУ В УКРАЇНІ У ПЕРІОД 2004-2018 РОКІВ

Жук В. О.

Харківська державна академія фізичної культури

Анотація. Стаття присвячена аналізу пошукових запитів Google та тенденцій зміни зацікавленості населення України різними видами фітнесу у період 2004-2018 років.

Ключові слова: інтереси, Google Trends, фітнес, зацікавленість, кросфіт, CrossFit.

Вступ. В дослідженнях М. Mameshina, І. Maslyak, V. Zhuk [16, 17] вказується, що одним з головних факторів формування інтересу до занять фізичною культурою у молоді є використання інноваційних технологій. Використання сучасних та цікавих видів рухової діяльності один з чинників мотивованого фізичного виховання [1, 4, 8, 9].

Як зазначено у роботах J. Ginsberg, M. H. Mohebbi, R. S. Patel, L. Brammer, M. S. Smolinski and L. Brilliant [15], T. Preis, D. Reith and H. E. Stanley [18] та інших, обґрунтованим вважається дослідження запитів населення у пошукових системах мережі Інтернет. У дослідженні В. О. Жука [6] вказано про незупинне зростання інтересу людей до фітнесу. Саме тому дослідження інтересів населення України до різних видів фітнесу з використанням Google Trends є актуальним.

Мета дослідження: визначити зміни інтересу населення України до різних видів фітнесу за останні 15 років.

Завдання дослідження: проаналізувати науково-методичну літературу з теми новітніх видів фітнесу; провести моніторинг наявних у спортивних клубах фітнес-програм; обрати найпопулярніші запити за даними Google Trends;

виявити тенденції зміни зацікавленості населення України різними видами фітнесу.

Матеріал і методи дослідження. Дослідження проводилось у декілька етапів. По-перше, на основі даних, що наведені у мережі Інтернет та у розкладі тренувань спортивних клубів, було складено перелік фітнес-програм. Для аналізу цих даних було обрано популярні фітнес клуби міста Харкова. Також проаналізована науково-методична література з питання затребуваних сучасних видів фітнесу. По-друге, за допомогою Google Trends виявлені найпопулярніші запити у категорії «краса та фітнес». Гугл тренди – публічний web-додаток компанії Google, сервіс відображає, як часто певний термін знаходиться у пошуку по відношенню до загального обсягу пошукових запитів в конкретній місцевості за певний час. Було використано методи аналізу, синтезу, індукції, дедукції, методи математичної обробки даних та контент-аналіз.

Результати дослідження та їх обговорення.

На основі аналізу розкладу тренувань у популярних фітнес клубах міста Харкова було складено перелік фітнес-програм. Відповідно до даних Т. Ю. Круцевич [10], цей перелік було класифіковано (табл. 1).

Таблиця 1

Перелік фітнес-програм популярних фітнес клубів міста Харкова

Класифікація фітнес-програм	Назва фітнес-програм
Фітнес-програми силової спрямованості	Power fit, Abl+abs, Hot iron, Силовий тренінг, Body Sculpt
Фітнес-програми аеробної спрямованості	Sky jumping; Bbellydance, Step, Slide, Аеробіка та її різновиди, Pump, Фітнес міх
Комплексні фітнес-програми	Функціонал, Функціональний тренінг, TRX, Bosu, Interval training, CrossFit
Заняття ментального фітнесу	Mind body, Fitness-yoga, Pilates, Stretching, Mind move, Fly yoga, Йога-латес, Гнучка сила, Стріп+стретч

Зважаючи на той факт, що публічний web-додаток Google Trends може порівнювати лише до п'яти результатів одночасно, було обрано найбільш популярні запити з наведених вище. Досліджувані результати у конкретному запиті ранжуються за стобальною шкалою, яка відображає популярність теми по відношенню до всіх інших запитів.

Отримані данні, що відображено у гистограмі (рис. 1), свідчать про високу популярність запиту «Аэробика» за останні 15 років. На другому місці за кількістю запитів йде «Ab1 + abs». Потім за кількістю запитів йде Pilates, CrossFit, та замикає цю п'ятірку TRX. Усі інші з наведених у табл. 1 фітнес-програм поступалися темі «TRX».

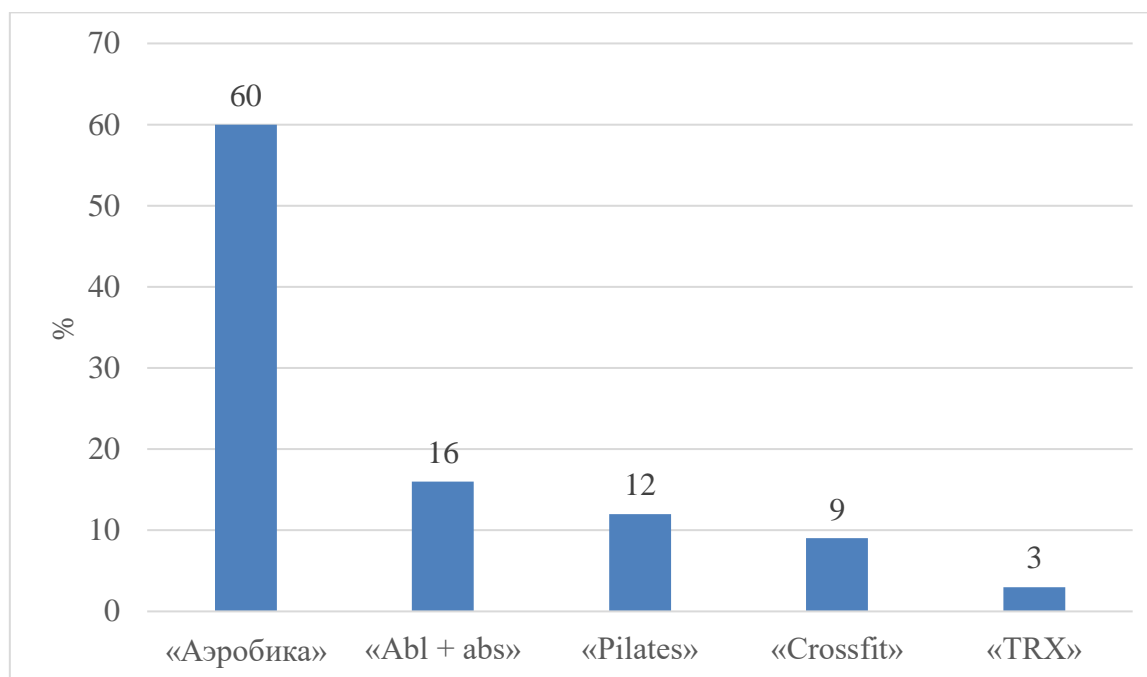

Рис 1. Розподіл у процентах за кількістю запитів, обраних для дослідження на території України з 2004 по 2018 рік за даними Google Trends.

Результати більш детального аналізу запитів у період з 2004 по 2018 рік наведено у наступному графіку (рис. 2). Аналізуючи отримані данні можна зробити висновок, що пошукові звернення за темою «Аэробика» пік популярності мали у 2005 році. Після цього кількість запитів з теми аеробіка зменшується, окрім 2008-2010 років, коли цікавість до цієї теми знов почала

збільшуватись. Та після 2011 року бачимо падіння інтересу до аеробіки, яке продовжується і зараз. Найнижчий показник зацікавленості цією темою на території України у 2018 році. Починаючи з 2017 року «Аэробика» поступається за популярністю запиту «CrossFit», і зараз перебуває на другому місці відповідно даних Google Trends.

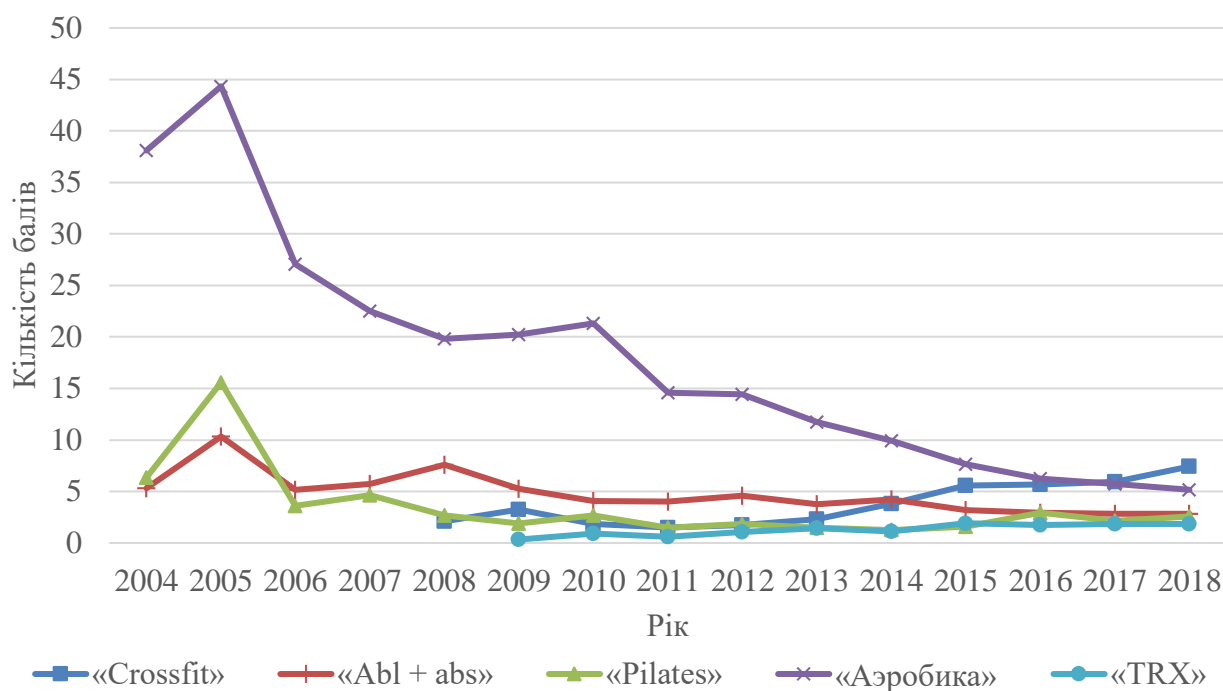

Рис. 2. Графік запитів з тем CrossFit, Abl+abs, Pilates, Аеробіка, TRX, на території України в період з 2004 по 2018 рік за даними Google Trends.

«Ab1+abs» вид тренувальних занять, який поєднує у собі дві фітнес-програми силової спрямованості: «Abdominal Buttocks Legs» – спрямована на тренування м’язів черевного пресу та нижніх кінцівок, а також «Abdominal Back Spine» – тренування м’язів черевного пресу та спини. Запити з цієї теми піку популярності також мали у 2005 році, потім був деякий спад інтересу. У 2008 році ця тема знову була більш актуальною, та після цього року зацікавленість цим видом фітнес-програм, відповідно даних Google Trends, повільно продовжує зменшуватись. Останні два роки показники кількості запитів з цієї теми не змінюються, але за даними Google вони найнижчі за останні 15 років. Станом на 2018 рік тема «Ab1+abs» випереджає за популярністю лише «TRX».

Стосовно запитів з теми «Pilates», також бачимо пік популярності у 2005 році, а після – зменшення інтересу. У 2007 році знову дещо збільшилась популярність цього запиту в Інтернеті, але потім вона хвилеподібно продовжує зменшуватись. Найнижчий показник зацікавленості пілатесом був у 2014 році, після цього, знову ж таки, хвилеподібно зменшується, випереджаючи за кількістю балів у 2018 році «TRX» та «Ab1+abs».

Запити з теми «CrossFit» зараз знаходяться на першому місці за популярністю у пошуковій системі. Кросфіт – це новий вид рухової та змагальної діяльності, який відносять до комплексних фітнес-програм. Включає у себе циклічні (біг, плавання, гребля, велоспорт тощо), та ациклічні (важка атлетика, пауерліфтинг, елементи гімнастики, подолання перешкод, переміщення важких снарядів тощо) види спорту [3, 5, 7, 11, 13]. За даними Google, цікавитись темою «CrossFit» на території України почали у 2008 році. Найнижчий рівень інтересу до кросфіту спостерігався у 2011 році, найвищий – у 2018. Починаючи з 2011 року, добре видно тенденцію для подальшого збільшення зацікавленості цим видом діяльності. Що підтверджує дані досліджень Т. М. Бала, А. С. Сванадзе [2], А. С. Петрова [12], В. І. Шандригось, Г. А. Шандригось [14] тощо.

Останній за популярністю на території України, за зверненням до цієї теми у Інтернеті, є «TRX». Повна назва системи занять з петлями TRX – Total Body Resistance Exercises (дослівний переклад «вправи по опору всього тіла»). Ці петлі і система занять з ними початково була розроблена для підтримки рівня фізичної підготовленості підрозділу Морської піхоти, за відсутності спеціального інвентаря та в обмеженому просторі. Система спрямована на тренування комплексного характеру. За даними Google Trends, запит «TRX» на території України відображається з 2009 р. Інтерес до цієї теми хвилеподібно збільшувався до піку популярності у 2015 році. Після цього – знизився у 2016 році, потім знов дещо збільшився, та останні два роки перебуває без змін на одному рівні.

Висновки. Проведений аналіз науково-методичної літератури та діяльності популярних фітнес клубів міста Харкова дав змогу скласти перелік затребуваних групових фітнес-програм за різними напрямками.

Данні, що наведені у Google Trends, дозволили обрати серед наявних у фітнес індустрії тренувальних програм найпопулярніші за кількістю запитів на території України теми у категорії «краса та фітнес».

Результати дослідження свідчать про стрімке зниження інтересу до аеробіки на території України починаючи з 2005 року. Загалом 2005 рік за даними Google Trends був рекордним за зверненнями в інтернет з приводу аеробіки, Pilates, Abl+abs. Але на сьогодні добре простежується тенденція зниження зацікавленості цими темами.

Фітнес-програма «TRX» перебувала на піці своєї популярності у 2015 році, зараз також простежується зменшення інтересу до цієї теми. Однак, останні два роки зацікавленість користувачів Інтернету до тем TRX та Abl+abs перебуває без змін на одному рівні. З усіх обраних до порівняння у даному дослідженні тем, TRX перебуває на найнижчому рівні.

На даний час тенденції до збільшення інтересу простежуються лише з теми «CrossFit», яка у 2018 році набула піку своєї популярності. Починаючи з 2017 року кросфіт зрівнявся за кількістю пошукових запитів з аеробікою. Зараз він займає першу позицію затребуваності у Google Trends.

Зважаючи на вище зазначене, слід підкреслити актуальність теми «CrossFit» і доцільність включення елементів кросфіту до фізичного виховання молоді та інших верств населення України.

Перспективи подальших досліджень. Розглянута тема потребує більш детального аналізу даних по регіонам України.

Список використаної літератури

1. Ажиппо О. Ю. та ін. Вступ до вищої фізкультурної освіти [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ.; Харків. держ. акад. фіз. культури. Харків: Точка, 2014. 243 с.
2. Бала Т. М., Сванадзе А. С. Загальна характеристика та історичні аспекти виникнення кросфіту як виду спорту. Міжнародна науково-практична конференція "Фізична культура, спорт та здоров'я". 2016. С. 20-22.
3. Гапоненко Г., Романюк О., Ковальчук О. Кросфіт–система тренувань. Військова освіта. 2018. С. 73-80.
4. Жук В. А. Инновационные технологии в сфере физического воспитания студенческой молодёжи. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення. 2016. С. 62–69.
5. Жук В. А. Показатели длины и массы тела высококвалифицированных CrossFit спортсменов мужчин. Міжнародна науково-практична конференція "Фізична культура, спорт та здоров'я". 2017. С. 33-35.
6. Жук В. О. Зміни інтересу до занять фізичною культурою і спортом в Україні у період 2004-2019 років. Стратегічне управління розвитком фізичної культури і спорту: збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2019. С. 166-170.
7. Жук В. О. Показники довжини і маси тіла учасниць змагань Чемпіонату світу з Кросфіту (Reebok Crossfit Games 2017). Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення. 2018. С. 97-102.
8. Жук В. О., Тулінов А. Ю. Використання у повсякденному житті студентської молоді допоміжних засобів фізичного виховання. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення. Збірник наукових праць. Харків: ХДАФК, 2018. С. 103-108.
9. Коломийцева О. Э., Жук В. А. Калланетика в физическом воспитании студенток вуза. Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення. 2017. С. 63-71.

10. Круцевич Т. Ю. Пангелова Н. Є. Кривчикова О. Д. Теорія і методика фізичного виховання: підруч. для студ. виш. навч. закл. фіз. виховання і спорту: у 2 т. [2-ге вид., переробл. та доп.]. К.: Національний університет фізичного виховання і спорту України, вид-во «Олімп, л-ра», 2017. Т. 2. Методика фізичного виховання різних груп населення. 448 с.

11. Маринич Е. Е., Шипилов Р. М., Кулагин А. В. и др. История становления тренировочной системы «Crossfit». Международный научно-исследовательский журнал. 2016. № 12 (54). Часть 4. С. 54–56. doi: 10.18454/IRJ.2016.54.185

12. Петрова А. С. Кроссфит как один из видов направлений спорта. Actualscience. Т.2. №11. 2016. С. 109–110.

13. Степанова І., Дутко Т. Р., Жорова О. Засоби кросфіту в системі секційних занять фізичним вихованням студентів закладів вищої освіти. 2018. С. 88-93.

14. Шандригось В. І., Шандригось Г. А. Кросфіт як напрямок вдосконалення процесу фізичного виховання студентів. 2018. С. 166-171.

15. Jeremy Ginsberg, Matthew H. Mohebbi, Rajan S. Patel, Lynnette Brammer, Mark S. Smolinski and Larry Brilliant (2009). “Detecting influenza epidemics using search engine query data”. *Nature*. **457**: 1012—1014. DOI:[10.1038/nature07634](https://doi.org/10.1038/nature07634)

16. Mameshina M., Maslyak I., Zhuk V. State and problems of physical education in regional general education educational institutions. *Slobozhanskyi herald of science and sport*. 2015. №. 3 (47). С. 39–43.

17. Maslyak I. P., Mameshina M. A., Zhuk V. O. The state of application of innovation approaches in physical education of regional education establishments. *Slobozhanskyi herald of science and sport*. 2014. Vol. 6 (44). pp. 72–76. dx.doi.org/10.15391/sns.v.2014-6.013

18. Tobias Preis, Daniel Reith and H. Eugene Stanley (2010). “Complex dynamics of our economic life on different scales: insights from search engine query

data”. *Philosophical Transactions of the Royal Society A*. **368**: 5707—5719. [DOI:10.1098/rsta.2010.0284](https://doi.org/10.1098/rsta.2010.0284)